

Passende leerroutes

Louis Polstra
17 september 2023

Soms komen dingen toevallig samen. Het begon met het artikel *Employing the unemployed of Marienthal: Evaluation of a guaranteed job program*¹, dat Kees Mosselman mij op woensdag 14 september stuurde. Kees en ik zijn namelijk een paper aan het schrijven over het Groningse experiment met basisbanen voor een congres eind november. Alleen al het feit dat in het Oostenrijkse Marienthal ook geëxperimenteerd wordt met basisbanen, vond ik de moeite waard om het artikel te lezen. In Marienthal vond namelijk in 1930 de eerste sociaal geografische studie naar de gevolgen van werkloosheid plaats. Het dorp was ontstaan rondom een fabriek die failliet ging, wat niet alleen werkloosheid en armoede onder de werknemers veroorzaakte. Het had ook een grote impact op het dorpsleven. Ook in Groningen kennen we plaatsen, die hetzelfde lot zijn ondergaan. Denk maar aan de sluiting van Philips in Stadskanaal of de teloorgang van de strokartonindustrie in de Pekela's.

De tweede gebeurtenis was het verschijnen van een artikel op de website van RTV Noord van 15 september over Frits Zernike, die zeventig jaar geleden de Nobelprijs voor Natuurkunde mocht ontvangen². Om zijn werk onder de aandacht te brengen van het grote publiek stelt de Rijksuniversiteit Groningen zeventig microscopen ter beschikking. Scholen, dorpshuizen, bibliotheken kunnen zich hiervoor aanmelden. Op de website 70microscopen.nl kan je zien waar ze allemaal staan³. In mijn gemeente Het Hogeland kunnen geïnteresseerden op 11 plekken terecht. In Pekela heeft zich één basisschool aangemeld en in Stadskanaal de bibliotheek. De coördinator van de universiteit doet dan ook een oproep aan vooral instellingen in Oost-Groningen om zich aan te melden.

Een paar uur later na het lezen van het artikel haalde collega Harm Lieshout, lector Human Capital, mij op voor een lunchbijeenkomst met de lectoren en programmamanagers van het voormalige Kenniscentrum Arbeid. In de auto bespraken we onder andere het project Talent in de Regio en het belang om werknemers weerbaarder te maken door ze te stimuleren zich te ontwikkelen.

Marienthal, 70microscopen.nl en investeren in je ontwikkeling kwamen in mijn hoofd eens bij elkaar. Heeft het verdwijnen van de industrie in Oost-Groningen geleid tot een defaitisme waardoor het geloof in je eigen ontwikkeling is verdwenen? Is dat een mogelijke oorzaak voor de beperkte aanmelding voor de microscoop? En waarom is dat dan in Oost-Groningen en niet bijvoorbeeld in Roden, waar met de sluiting van Cordis ook honderden mensen op de straat kwamen te staan? Speelt de geografische ligging hierin een rol? Stadskanaal en Pekela liggen verder van Groningen af dan Roden. Vanuit Roden zijn ook andere economische centra (Assen, Drachten) gemakkelijk bereikbaar. Biedt dit mensen meer escapes?

Vragen die de moeite waard zijn om te beantwoorden. Want de antwoorden hebben gevolgen voor de uitwerking van de plannen van de arbeidsmarktregio? Waar in het ene gebied gebruik kan worden gemaakt van een cultuur van om je heen kijken, daar zal in een ander gebied eerst gewerkt moeten worden aan het vertrouwen dat investeren in jezelf loont. Het creëren van passende, stimulerende leeromgevingen zal dan ook een van de grote uitdagingen van de arbeidsmarktregio Groningen-Noord Drenthe zijn.

¹ Kasy, Maximilian and Lehner, Lukas, Employing the Unemployed of Marienthal: Evaluation of a Guaranteed Job Program. IZA Discussion Paper No. 16088, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4428264> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4428264>

² <https://www.rtvnoord.nl/nieuws/1065449/zeventig-jaar-nobelprijs-voor-zernike-kijken-door-een-van-de-zeventig-microscopen>

³ <https://70microscopen.nl/gemeente/>